

מסורת הש"ס

רש"י

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

פז

עין משפט
גזר מצוה

(א) ז"ב קט: ע"ש,
(ב) [ע"ב, ג] (א) קט: ע"ש,
(ד) ויניין ומסופת ז"ק עב:
ד"ה כ ומסופת ז"ב
קט: ע"ש.

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

תורה אור השלם
1. ויפסדו ויבבו ויצמרו
ויהונתן בנו ועל עס ה'
ועל בית ישראל בני יפסדו
בדרך: שמואל ב א'
2. בל יגד וכל שבעת
אשר לצבת נפש אישקה
יקימו ויאישקה יפרגו:
במדבר ל ד'

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא יאל ידי קריעה
(אמרו לו מת לו ובי' יאל ידי קריעה)
די קריעה) הא"מ. וז"ב
מלשון הפיוס שאמר
והתניא לא יאל ידי קריעה
וקפין בדיעה אהדי נראה
ללא היה גורם הך סופא
כלל וז"ב הא"מ שפירשו
דעס פסרים ללא גרסין הך
סופא אלל גרסי בסופא לא
יאל ידי קריעה וכן גורס
האלפסי כמו שפסרים
שבידיט סוף פי אלל מנחין
וכן נראה מדברי הרמב"ם
פ"ח דהל' אבל דבד"ל מת
לו מת סתם לא יאל ידי קריעה
וכן פסק הטור
ז"ב דפי' סוף גבי דין
קריעה אלל גבי הפרה לא
פסק הך גבי ל"ד וז"ב
ליכס דבריו וכבר נבאר
בס"ד: (ב) שם אלל גבי
כדי דבור א"צ לקרוע
והלכתא טוך:

לאן במפרש. גבי קריעה שקרע סתם שלא על אביו ולא על בנו אלא כמתניתין כגון שהפר צפירוס לסס צמו והלכך כיון דנמצא שאינו כן צריך להפר לשם אשתו שנדרה: והתניא לא יאל ידי קריעה. וקשיין צרייתא אהדדי: והתניא. דמסייע לרז אשי: והלכתא טוך כדי דבור. להחזיר טוך כדי דבור כדבור דמי לכלולו מיני: טוך ממגדף. מברך את השם: ועודו עבודת כוכבים. האומר לעבודת כוכבים אלא אתה הלא דבור לתורה קיי: והמקדש. אשה והמגדשה אע"פ שחזר בתוך כדי דבור אינה חזרה: בתנ"י אמרה קונס סאנים וענינים שאינו טועמת קיים לתאנים כל הנדר קיים. אף הענינים שאין יכול להפר שזכר אפילו לענינים. קסבר נדר שהוקס מקנתו הוקס כולו ובגמרא(א) מפרש יקימו יקים ממנו: הפך

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

דבור כדבור דמי טוך ממגדף ועודו עבודת כוכבים ומקדש ומגדש: בתנ"י אמרה קונס האנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענינים אמרה קונס גמ' מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא אישה יקימו ויאשה יפרנו אמרה קונס תאנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך

דבור כדבור דמי טוך ממגדף ועודו עבודת כוכבים ומקדש ומגדש: בתנ"י אמרה קונס האנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענינים אמרה קונס גמ' מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא אישה יקימו ויאשה יפרנו אמרה קונס תאנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך

דבור כדבור דמי טוך ממגדף ועודו עבודת כוכבים ומקדש ומגדש: בתנ"י אמרה קונס האנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענינים אמרה קונס גמ' מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא אישה יקימו ויאשה יפרנו אמרה קונס תאנים וענינים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפך

פירוש הרא"ש

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

והא גבי קרעים דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

מוסף רש"י

והתניא אמרו לו ב'י. קיימתא היא דמי הכי לא יאל ועליל תנא יאל ש"מ דלאן בסתם לאן במפרש (דא"מ בשמ"ו). ונעמלף. לשון עינות ומלישות כלל (וחז"ן) ונ"י יוחזקאל לא סו ועווסו ג'ו. טוך כדי דבור כדבור דמי. כל על דברים שאם מולא מפיו או אחר זה בטוח כדי דבור קיים דבור ראשון המחיל דבור האחרון, לא השקיע ליה נתקן, אלל הכי הוא כאלו אחר שבידו, ואם עשה יכילס לתפוס בגון הכי זו תמורת עולה שלמים מתכר ויבא דמי מיה עולה ודמי מיה שלמים, והא דתניא אמריבן אלל שאין יכול להוליא עני דברים אחר, ואם האחד י' סו כה לתפוס והאחד כולו תפוס האחד והשני כמאן עלייה, טון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם האחד סומרין או זמא ח' הכי דלמר בפרק צ"מ טור (ב"ב ק"ד) בטון מעדה בחבל הן חסר וכן ימר ובגון איסתא מלה

והתניא אמרו לו ב'י. קיימתא היא דמי הכי לא יאל ועליל תנא יאל ש"מ דלאן בסתם לאן במפרש (דא"מ בשמ"ו). ונעמלף. לשון עינות ומלישות כלל (וחז"ן) ונ"י יוחזקאל לא סו ועווסו ג'ו. טוך כדי דבור כדבור דמי. כל על דברים שאם מולא מפיו או אחר זה בטוח כדי דבור קיים דבור ראשון המחיל דבור האחרון, לא השקיע ליה נתקן, אלל הכי הוא כאלו אחר שבידו, ואם עשה יכילס לתפוס בגון הכי זו תמורת עולה שלמים מתכר ויבא דמי מיה עולה ודמי מיה שלמים, והא דתניא אמריבן אלל שאין יכול להוליא עני דברים אחר, ואם האחד י' סו כה לתפוס והאחד כולו תפוס האחד והשני כמאן עלייה, טון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם האחד סומרין או זמא ח' הכי דלמר בפרק צ"מ טור (ב"ב ק"ד) בטון מעדה בחבל הן חסר וכן ימר ובגון איסתא מלה

והתניא אמרו לו ב'י. קיימתא היא דמי הכי לא יאל ועליל תנא יאל ש"מ דלאן בסתם לאן במפרש (דא"מ בשמ"ו). ונעמלף. לשון עינות ומלישות כלל (וחז"ן) ונ"י יוחזקאל לא סו ועווסו ג'ו. טוך כדי דבור כדבור דמי. כל על דברים שאם מולא מפיו או אחר זה בטוח כדי דבור קיים דבור ראשון המחיל דבור האחרון, לא השקיע ליה נתקן, אלל הכי הוא כאלו אחר שבידו, ואם עשה יכילס לתפוס בגון הכי זו תמורת עולה שלמים מתכר ויבא דמי מיה עולה ודמי מיה שלמים, והא דתניא אמריבן אלל שאין יכול להוליא עני דברים אחר, ואם האחד י' סו כה לתפוס והאחד כולו תפוס האחד והשני כמאן עלייה, טון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם האחד סומרין או זמא ח' הכי דלמר בפרק צ"מ טור (ב"ב ק"ד) בטון מעדה בחבל הן חסר וכן ימר ובגון איסתא מלה

והתניא אמרו לו ב'י. קיימתא היא דמי הכי לא יאל ועליל תנא יאל ש"מ דלאן בסתם לאן במפרש (דא"מ בשמ"ו). ונעמלף. לשון עינות ומלישות כלל (וחז"ן) ונ"י יוחזקאל לא סו ועווסו ג'ו. טוך כדי דבור כדבור דמי. כל על דברים שאם מולא מפיו או אחר זה בטוח כדי דבור קיים דבור ראשון המחיל דבור האחרון, לא השקיע ליה נתקן, אלל הכי הוא כאלו אחר שבידו, ואם עשה יכילס לתפוס בגון הכי זו תמורת עולה שלמים מתכר ויבא דמי מיה עולה ודמי מיה שלמים, והא דתניא אמריבן אלל שאין יכול להוליא עני דברים אחר, ואם האחד י' סו כה לתפוס והאחד כולו תפוס האחד והשני כמאן עלייה, טון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם האחד סומרין או זמא ח' הכי דלמר בפרק צ"מ טור (ב"ב ק"ד) בטון מעדה בחבל הן חסר וכן ימר ובגון איסתא מלה

בא א ב ג ד מיי פ"ח
מהל' אלל הלכה ח
סמנ עינן מדברי סופרים
ב טור שיע' י"ד סי' שמ
ספי' כד ונברך אלפס
מיעד קטן פ"ג דף ר"ה
ובגא"ש סי' סט"ג:
מב ה ו מיי' עס טושי"ע
עס ספי' כ"ה:
מב ז מיי' עס הל"ב ח
ופ"ח מהל' שנושות
הלכה ח"ט ופ"ח מהל'
עדות הל"ב ג ופ"ח מהל'
מלוות הלכה ו ופ"ח מהל'
ממורה הלכה ד סמנ עינן
לו קן ואלוין רמא טושי"ע
י"ד סי' רל"ג ספי' לא לב
לב ופי' עס ספי' כד כה
וטושי"ע ח"ט סי' כט ספי'
א ויטוין רפא ספי' ז:
מב ח מיי' פ"ב מהל'
עדות כוכבים הלכה
ט ונברך אלפס ז"ב פ"ח
דף ר"ב ע"ש ובגא"ש עס
סי' טו:
מב ט מיי' עס פ"ג הלכה
ד:
מב י מיי' פ"ג מהל'
אבות הלכה כב
סמנ עינן טו טושי"ע
אה"ע סי' מט ספי' ב:
מב כ מיי' פ"ו מהל'
גרושין הלכה טו סמנ
עינן ז טור שיע' אה"ע סי'
קמא ספי' טו:

תוספות

והא גבי קריעה דכתיב על על דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים או שלשה קרובים לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאלו ועל יהונתן בנו ועל עס ה'. דהיינו פרטא: והניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו יאל ידי קריעה דעל על לאו דוקא. הכא נמי אותה לאו דוקא: לאן בסתם

מוסף רש"י

והתניא אמרו לו ב'י. קיימתא היא דמי הכי לא יאל ועליל תנא יאל ש"מ דלאן בסתם לאן במפרש (דא"מ בשמ"ו). ונעמלף. לשון עינות ומלישות כלל (וחז"ן) ונ"י יוחזקאל לא סו ועווסו ג'ו. טוך כדי דבור כדבור דמי. כל על דברים שאם מולא מפיו או אחר זה בטוח כדי דבור קיים דבור ראשון המחיל דבור האחרון, לא השקיע ליה נתקן, אלל הכי הוא כאלו אחר שבידו, ואם עשה יכילס לתפוס בגון הכי זו תמורת עולה שלמים מתכר ויבא דמי מיה עולה ודמי מיה שלמים, והא דתניא אמריבן אלל שאין יכול להוליא עני דברים אחר, ואם האחד י' סו כה לתפוס והאחד כולו תפוס האחד והשני כמאן עלייה, טון ירושה ומתנה לאחד, לשון ירושה בטל ולשון מתנה קונה, ואם האחד סומרין או זמא ח' הכי דלמר בפרק צ"מ טור (ב"ב ק"ד) בטון מעדה בחבל הן חסר וכן ימר ובגון איסתא מלה